

De existentiële en emotionele uitdaging van klimaatverandering

Ellen Vandenplas - UGent

Ellen neemt ons mee in enkele begrippen zoals de directe en indirecte existentiële bedreiging die de klimaatverandering met zich meebrengt, en de stap naar emoties en existentiële vragen die we eraan kunnen koppelen. Deze emoties en vragen leven in een klas, maar komen vaak niet aan het oppervlak. Hoe kan je toch met deze onderstroom aan de slag gaan?

Het rondje rond de tafel levert voorbeelden op als: reflectiepapers, “modelling”, beschikbaar zijn als docent en benoemen van deze gevoelens (‘het mag er zijn’), zelf verantwoordelijkheid opnemen als generatie (niet alles ‘doorschuiven’ naar studenten), de wereldbeelden van Annick De Wit als kader om studenten op te laten reflecteren, etc.

Ellen bespreekt emoties en hoe we ermee omgaan. Het gesprek gaat o.a. over het creëren van rouwcirkels (zoals bij Extinction Rebellion) om samen de (ongemakkelijke) gevoelens te erkennen en te delen, over reflecteren op het waardevolle van de natuur, het stimuleren van ‘in de natuur zijn, doet me deugd’ en zo te doorvoelen wat waardevol is.

Ze maakt ten slotte de brug tussen de existentiële en emotionele uitdaging. Tijdens het gesprek hebben we het o.a. over de ‘fout’ om op een soort van therapeutische manier te reageren op klimaatemoties en deze te “pathologeren”. Want deze emoties zijn misschien net een ‘normale’ reactie op iets overweldigend en misschien hebben zij die niets voelen net ‘een probleem’?

“Emoties geven ons weer wat belangrijk is. Door ze te begrijpen kan je er beter grip op krijgen”, stelt een deelnemer. We hebben een zekere emotionele flexibiliteit nodig volgens Ellen: we moeten de urgency ervaren en voelen, en er tóch bij blijven stilstaan.

De deelnemers getuigen dat ze bv. werken met de drie wereldbeelden van Joanna Macy, waarover de studenten per twee in gesprek gaan en aangeven welk wereldbeeld hen nu meest aanspreekt. Studenten nemen een beslissing: wat is hier gaande en hoe verhoud ik me hiertegenover? We mogen als docenten ook erkennen dat we zelf niet alles weten, de waarheid niet in pacht hebben, en studenten de hand reiken door te vragen hoe zij naar het leven kijken. Op die manier maak je het transformatief voor student én docent, en wordt het vak een gezamenlijke reis. Studenten hiervoor verschillende kaders aanreiken om naar de realiteit te kijken is waardevol. Je zet als het ware een licht op de scene en gaat daarover nadenken. Welke kaders we hen aanreiken is onze rol als pedagoog en cruciaal in het onderwijs. Meer informatie is ook te vinden via [het artikel](#) van Ellen.